

РЕШЕНИЕ

№ 28258

гр. София, 13.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в
публично заседание на 08.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **5452** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс във връзка със Закона за убежището и бежанците.

Делото е образувано по жалба на А. Р., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на К., търсещ международна закрила, настанен в помещение от затворен тип към Транзитен център - Пъстрогор при ДАБ - МС, против Решение № РПЗТ-24/28.04.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет. С обжалваното решение, на основание чл. 45в, ал. 1 във връзка с чл. 45б, ал. 1, т. 2 от ЗУБ е постановено настаняването на жалбоподателя в помещение от затворен тип до отпадане на основанията или до окончателното приключване на производството по предоставяне на международна закрила.

В жалбата се твърди незаконосъобразност на решението поради съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалния закон и несъответствие с целта на закона. Оспорва се изводът на административния орган за наличие на опасност от укриване, като се поддържа, че той е основан на предположения и общи констатации, без индивидуална преценка на поведението на жалбоподателя. Излага се, че наличието на въведени сигнали по чл. 24 от Регламент (ЕС) 2018/1861 и предходни производства по убежище в други държави не съставляват сами по себе си основание за настаняване в помещение от затворен тип. Твърди се още, че жалбоподателят е съдействал на компетентните органи, заявил е желание да търси закрила, не се укривал и няма криминални регистрации.

В жалбата се сочи също, че още на 02.04.2026 г. жалбоподателят се е свързал с организация за правна помощ „Компас“ - [населено място], с искане за информация относно процедурата за предоставяне на убежище в Република България, а при пристигането си на ГКПП К. е заявил

искане за международна закрила. Оспорва се като невярно и необосновано твърдението в административния акт, че лицето е влязло в страната като сезонен работник.

Поддържа се още, че органът не е обсъдил възможността за прилагане на по-лека мярка по чл. 45а от ЗУБ, както и че здравословното състояние на жалбоподателя изисква специален хранителен и медицински режим, който не може да бъде обезпечен в помещение от затворен тип. Най-сетне като порок на решението се посочва, това че в противоречие на ЗУБ и на Директива 2013/33/ЕС

Иска се отмяна на оспореното решение, а алтернативно - настаняване в център от открит тип.

В съдебното заседание жалбоподателят, чрез преводач, поддържа жалбата. Заявява, че е дошъл в Република България с намерение да поиска политическо убежище, а не с цел сезонна работа. Уточнява, че е подал молба за закрила, проведено е интервю и производството по молбата му продължава. Излага данни за здравословно състояние и необходимост от специален хранителен режим, като моли да бъде настанен в център от открит тип.

Ответникът - председателят на ДАБ при МС, чрез процесуален представител, оспорва жалбата. В писмените бележки се поддържа, че решението е правилно и законосъобразно. Излагат се данни за въведени спрямо жалбоподателя два сигнала по чл. 24 от Регламент (ЕС) 2018/1861 - от Ф. и Д., както и за наложена принудителна административна мярка по ЗЧРБ. Ответникът счита, че с оглед цялостното поведение на лицето е налице опасност от укриване, а молбата за международна закрила е подадена с цел осуетяване изпълнението на наложената му ПАМ.

Административен съд София-град, като обсъди събраните доказателства, доводите и възраженията на страните и извърши служебната проверка по чл. 168, ал. 1 от АПК, приема за установено следното:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресата на оспорения административен акт, за когото той поражда неблагоприятни правни последици, срещу подлежащ на съдебен контрол акт и в срока за обжалване.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

От фактическа страна се установява следното:

На 23.04.2026 г. на ГКПП К., на вход от Република С., се е явил жалбоподателят А. Р., гражданин на К.. При извършената гранична проверка е установено, че спрямо него са въведени два сигнала по чл.24 от Регламент (ЕС) 2018/1861 - „гражданин на трета страна със забрана за влизане или пребиваване на територията на Ш.“ - от Ф., с валидност до 13.05.2027 г., и от Д., с валидност до 25.06.2026 г. Лицето е приведено за контрол на втора линия, извършени са допълнителни проверки в информационните масиви на МВР, като при проверка на личните вещи са намерени и два документа с изтекла валидност - задграничен паспорт на СССР и паспорт на СССР.

По данни от отговорите на компетентните органи на Ф. и Д. жалбоподателят е подавал молби за убежище в тези държави, които са били отхвърлени. Посочено е, че решението за връщане, издадено от финландските власти, е било изпълнено на 13.05.2025 г., след което сигналът по чл. 24 е станал активен. По отношение на производството в Д. са изложени данни, включително за психиатрично лечение и заявен от лицето страх от различни власти, в това число от разузнавателните органи в К.. По информация на НЦБ И. - О. жалбоподателят няма криминални регистрации и не се издирва в К..

По време на административната обработка на ГКПП К. жалбоподателят е заявил пред служителите желание за предоставяне на международна закрила и собственооръчно е попълнил молба, регистрирана с рег. № 437900-766/24.04.2026 г., препратена по компетентност на ДАБ при МС.

Със Заповед рег. № 4379 ПАМ-48/24.04.2026 г. на жалбоподателя е наложена принудителна

административна мярка „връщане до трета страна - К.“ на основание чл. 39а, ал. 1, т. 2, чл. 44, ал. 1 и чл. 41, т. 6 от ЗЧРБ. Със Заповед рег. № 4379 ПАМ-49/24.04.2026 г. му е наложена и принудителна административна мярка „забрана за пребиваване и влизане на територията на Ш.“ за срок от 5 години, считано от изпълнение на връщането. С оглед обезпечаване изпълнението на наложените мерки жалбоподателят е настанен в СДВНЧ - С..

С Решение № РПЗТ-24/28.04.2026 г. председателят на ДАБ при МС е приел, че са налице предпоставките по чл. 45в, ал. 1 във връзка с чл. 45б, ал. 1, т. 2 от ЗУБ за настаняване на жалбоподателя в помещение от затворен тип. В мотивите на решението е посочено, че жалбоподателят е влязъл на територията на Република България като сезонен работник и не е подал молба за международна закрила, а това се е случило след като спрямо него са наложени ПАМ, както и че е направил опит за незаконно преминаване на държавната граница при напускане на страната. Въз основа на тези обстоятелства органът е приел, че може да се предположи, че молбата за международна закрила е подадена само с цел осуетяване изпълнението на наложената ПАМ и че е налице опасност жалбоподателят да се укрие.

При така установеното от фактическа страна съдът намира следното от правна страна:

Оспореното решение е издадено от компетентен орган - председателя на ДАБ при МС, в писмена форма и при посочено правно основание.

Актът обаче е незаконосъобразен поради съществени нарушения при изясняване и преценка на релевантните факти, липса на индивидуализирана оценка за необходимостта от задържане и неправилно приложение на материалния закон.

Съгласно чл. 45б, ал. 1, т. 2 от ЗУБ чужденец, търсец международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип за установяване на фактите и обстоятелствата, на които се основава молбата за международна закрила, когато това не може да се извърши по друг начин и има опасност чужденецът да се укрие. Разпоредбата поставя кумулативни предпоставки: необходимост от установяване на фактите по молбата; невъзможност това да бъде извършено чрез друг, по-лек способ; и наличие на опасност от укриване. Задържането на търсец закрила е изключение в точно изброените хипотези, като това следва от основния текст на разпоредбата на чл. 45б, ал. 1 и е в случай, че не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а (задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията) и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсец международна закрила.

В случая административният орган не е установил след индивидуализирана оценка наличието на опасност от укриване по смисъла на чл. 45б, ал. 1, т. 2 от ЗУБ, а е приложил автоматично и бланкетно нормата. Въведените от други държави членки сигнали по чл. 24 от Регламент (ЕС) 2018/1861, предходните производства за убежище във Ф. и Д., както и наложените със заповеди рег. № 4379 ПАМ-48/24.04.2026 г. и рег. № 4379 ПАМ-49/24.04.2026 г. мерки по ЗЧРБ, са безспорно релевантни за преценката, но не освобождават органа от задължението да извърши самостоятелна, конкретна и актуална преценка дали в рамките на производството по международна закрила в Република България съществува реална опасност жалбоподателят да се укрие от органите на ДАБ.

Налагането на ПАМ „връщане до трета страна - К.“ и ПАМ „забрана за пребиваване и влизане на територията на Ш.“ не води автоматично до извод, че са налице предпоставките за настаняване в помещение от затворен тип по ЗУБ. Мярката по чл. 45б, ал. 1, т. 2 от ЗУБ има самостоятелна цел - установяване на фактите и обстоятелствата, на които се основава молбата за международна закрила, когато това не може да се извърши по друг начин и има опасност чужденецът да се укрие. Следователно органът е следвало да изложи мотиви не само за наличието на миграционна

принуда по ЗЧРБ, но и защо тези мерки представляват риск от укриване в производството по ЗУБ. Видно от първоначално подадената молба на английски език с дата 23.04.2026г. чужденецът е заявил веднага при влизането си в страната, че желае политическо убежище заради преследване и други опасения, адресирайки я до председателя на ДАБ. В писмените бележки ответникът също сочи, че канадският гражданин е заявил пред служителите по време на административната обработка на ГКПП К. желанието си за предоставяне на международна закрила. Данните за времето на подаване на молбата за закрила противоречат на изложения мотив в решението за настаняване, че е подал молбата едва след като са му наложени ПАМ. В акта липсва анализ дали подаването на молбата едновременно с опита за влизане в страната е поведение, съвместимо с извод за укриване, или напротив - сочи на намерение лицето да се легитимира пред компетентните органи и да участва в законоустановена процедура.

Не на последно място от значение за преценката за законосъобразност на решението е и обстоятелството, че мотивите на оспорения акт съдържат фактически констатации, които не намират опора в доказателствата по преписката. Не е установено жалбоподателят да е влязъл на територията на Република България като сезонен работник, а самият той го отрича. Не са посочени и доказателства за направен от него опит за незаконно преминаване на държавната граница при напускане на страната. Напротив, от изложената в самия акт фактическа обстановка се установява, че лицето се е явило на ГКПП К. на вход от Република С. и при тази проверка е заявило искане за закрила. Следователно част от основните фактически констатации в решението не обосновават правен извод за опасност от укриване, а са недоказани и не съответстват на действителното положение.

При това положение не може да се приеме, че административният орган е изпълнил задължението си по чл. 35 и чл. 36 от АПК да изясни всички относими факти и обстоятелства и да обсъди събраните доказателства. Решението възпроизвежда бланкетни съображения относно целта на молбата за международна закрила и предполагаемо осуетяване на ПАМ, без да съдържа конкретна и индивидуална оценка за опасност от укриване на кандидата за закрила.

Незаконсъобразността на акта се обуславя и от липсата на мотиви относно невъзможността фактите и обстоятелствата по молбата за международна закрила да бъдат установени по друг начин и при прилагане на по-леката мярка, както се изисква от чл. 45б, ал. 1 от ЗУБ. В оспореното решение липсва анализ защо не е достатъчно прилагането на по-леката алтернатива, периодично явяване пред длъжностно лице на ДАБ по чл. 45а от ЗУБ. Не са обсъдени наличието на документ за самоличност, заявеното съдействие, липсата на данни за криминални регистрации в К., както и възможността производството по закрила да продължи при режим на настаняване в център от открит тип.

Тази липса на анализ на ефективността на по-леки мерки е съществена, защото настаняването в помещение от затворен тип представлява ограничаване на личната свобода и следва да се прилага само като крайна мярка, след индивидуална оценка на случая и проверка дали целта не може да бъде постигната чрез по-малко ограничителни средства. Този подход е възприет и в правото на Европейския съюз относно стандартите за приемане на кандидатите за международна закрила, което изисква задържането да бъде необходимо, пропорционално и за възможно най-кратък срок. В този смисъл е и утвърденото разбиране в практиката на Съда на Европейския съюз, че задържането на кандидат за международна закрила или на чужденец в процедура по връщане не може да се основава на абстрактни съображения, а изисква индивидуално разглеждане на положението на лицето, въз основа на обективни критерии и при спазване на принципите на необходимост и пропорционалност. Когато са възможни няколко мерки, органът следва да предпочете тази, която най-малко ограничава правата на лицето, стига тя да е годна да постигне

законната цел.

При прилагане на чл. 45б, ал. 1, т. 2 от ЗУБ мотивите на органа следва да съдържат ясно посочване кои факти по молбата за закрила остават неизяснени, защо присъствието на лицето не може да бъде осигурено чрез открит център или периодически явяване, както и в случая защо личните му обстоятелства, свързани със здравословно му физическо и психическо състояние не налагат по-малко ограничителен режим.

Неоснователно е становището на ответника, че самото наличие на наложени ПАМ по ЗЧРБ и активни сигнали относно забрани за територията на Ш., обосновава настаняване в помещение от затворен тип по ЗУБ. Производството по международна закрила има самостоятелен предмет и гаранции, а мярката по чл. 45б от ЗУБ не може да служи като автоматично продължение или обезпечение на мерките „връщане“ и „забрана за пребиваване и влизане на територията на Ш.“, т.е. автоматично преминаване от задържане в СДВНЧ в настаняване в помещение от затворен тип по ЗУБ. Необходимо е отделно и конкретно мотивиране по предпоставките на ЗУБ, включително защо фактите по молбата за закрила не могат да бъдат установени чрез по-лека мярка. Т. мотивиране в случая липсва, както се посочи вече.

Доводите за здравословно състояние макар и сами по себе си не обуславят отмяна на настаняването правят настаняването незаконосъобразно, доколкото не са напълно доказани с медицински документи в настоящото производство, но те са относими към преценката за пропорционалност и към задължението на органа да извърши индивидуална оценка на потребностите на лицето. В оспореното решение тази преценка е сведена единствено до констатацията, че жалбоподателят е пълнолетен и не принадлежи към уязвима група по § 1, т. 17 от ДР на ЗУБ, без обсъждане на конкретните му твърдения за здравословни и хранителни нужди. Това допълнително потвърждава липсата на индивидуална оценка на предпоставките за настаняването.

Преценката за пропорционалност предполага съпоставка между интензитета на твърдения риск от укриване и конкретните лични обстоятелства на жалбоподателя, включително нуждата от специален хранителен режим, медицинско наблюдение и подходящи битови условия. Дори твърденията за здравословното състояние да не изключват мярката, те следва да бъдат обсъдени от административния орган, за да се прецени дали целта на закона може да бъде постигната чрез настаняване в център от открит тип или чрез по-леката ограничителна мярка задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията.

Съдът намира за основателно и възражението срещу формулировката в решението, според която настаняването продължава „до отпадане на основаниято или до окончателното приключване на производството за предоставяне на международна закрила“. Макар законът да допуска мярката да продължи само докато са налице основанията за нейното прилагане, административният орган следва да мотивира необходимостта от настаняването към момента на издаване на акта и да гарантира, че то няма да се превърне в автоматично задържане за целия период на производството по закрила. Освен поради липсата на конкретни мотиви за необходимостта и пропорционалността на мярката с така определен срок, същият не се предвижда в закона (в чл.45б, ал.1 от ЗУБ е употребен изразът „временно и за възможно най-кратък срок“), което прави настаняване „до окончателното приключване на производството по закрила“. Още повече в случая настаняването е за установяване на фактите и обстоятелствата, на които се основава молбата за международна закрила, а видно от преписката и изявления на страните, производството е преминало и фазата на проведено интервю с кандидата, което означава, че задържането вече не се явява и необходимо за нуждите на производството по международна

закрила.

По изложените съображения съдът приема, че оспореното решение е постановено при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и с целта на закона. Жалбата е основателна, а Решение № РПЗТ-24/28.04.2026 г. на председателя на ДАБ при МС незаконосъобразно и следва да се отмени.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № РПЗТ-24/28.04.2026 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 45в, ал. 1 във връзка с чл. 45б, ал. 1, т. 2 от Закона за убежището и бежанците А. Р., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на К., е настанен в помещение от затворен тип към Транзитен център - Пъстрогор при ДАБ - МС.

Решението е окончателно.

СЪДИЯ: